

ozira na občne šolske potrebe vseh slovenskih pokrajin“.

Gospod Stanonik se oglasi na to, ter pravi, da kranjski slovenski učitelji kratkomalo niso nazadnjaki, a oni se ozirajo na potrebščine dejanskega življenja. Zdaj ne pada več mana od dreves, kot nek daj Izraelcem v puščavi. Ljudje morajo delati, in vaditi tega tudi otroke, da si bodo zamogli kdaj služiti sami svoj kruh. Če bo kdaj jela padati zopet mana, potlej naj hodijo otroci vedno v šolo. (Pravo!)

Gosp. Močnik pravi, da je gosp. Brezovnik pripeljal zborujoče do razpota, izreči nezaupnico ali ministertvu, ki je predložilo novelo visoki vladi, ali pa samim sebi, ako bi na dnevni red postavljeno posvetovanje o noveli kot neobstoječe spoznali in sami zavrgli. On pravi, da bi šletna šolska dolžnost več škodovala ko koristila; dalje omeni, da, ako bi se slovenski učitelji izrekli zoper novelo, bi potegnili s tistimi, ki visoki vladi stavijo zapreke; politika slovenskih narodnih učiteljev pa ne sme biti drugačna, kot politika slovenskih državnih poslancev, kajti učitelj naj postopa in ravná tako, kakor ljudstvo hoče in kar je narodu v resnični prid.

Tudi gosp. Lapajne in prof. Šuklje sta še enkrat spregovorila nekoliko besed v obrambo šolske novele; zlasti je poslednji omenil, da so v Liberci zborujoči nemški učitelji demonstrovali proti preuredbi šolske postave zato, ker niso boljši kot nekateri poslanci njihove narodnosti, ki nasprotujejo sedanjemu ministertvu. Tacih izgledov pa naj značajni slovenski učitelji nikakor ne posnemajo.

Gosp. Brezovnik je zdaj zatrjeval, da so slovenski učitelji iz Štajarskega vselej pripravljani, izreči vladi zaupanje, samo — o priliki šolske novele ne! (Čudna logika to!)

Nasvèt gosp. Andr. Praprotnika za sklep debate je bil enoglasno sprejet.

Da bi se vendar o tem kaj sklenilo, dani so bili razni predlogi na glasovanje; in večina kranjskih učiteljev, da bi se ji vsaj očitati ne moglo, da ni vzajemnosti in bratoljubju prijazna, izrekla se je za predlog gosp. Gaberščka (glej zgoraj!)

Sledilo je zdaj še nekoliko nasvetov. Prvega je stavil gosp. Stegnar: naj se visoki vladi izreče zaupanje, kar se je sprejelo enoglasno. — Nasvetovalo se je dalje, naj bi „Uč. Tovariš“ izhajal vsaj po trikrat na mesec.

Slovensko slovstvo.

* *Pripovedke za mladino*, 1. zvezek, spisal Fr. H. v Ptuj 1882., založil in natisnil W. Blanke — je naslov knjižici, debelosti 72 strani, lično tiskani na zavitku s podobo „Zlatoroga“, ko lovca prekucne v brezdno, ki podaja lepo vrsto pripovedek ljudskih izmed Slovencev, Srbov, Čehov itd., gotovo prav dobro došle naši mladini za sv. Miklavža. Zvezku je cena 20 kr.

* *Rože in koprive za šolo in dom*. I. Dva dijaka; trije šolarji in še marsikaj družega. — Na svitlo daje Svitoslav (v korist dijaški kuhinji). V Ljubljani, na prodaj v katoliški bukvarni, tisk Blasnikovih naslednikov — je naslov ravno izišli 32 strani obsegajoči lični knjižici, vsega priporočanja vredni k sv. Miklavžu za našo šolsko mladino.

Iz Gorice 12. nov. (Izv. dop. — Konec.) Meščani se sicer hudujejo, pa niso odločni dovolj, da bi si znali ob svojem času boljše vodstvo odbrati. V našem mestu namreč politika „dei nostri santi diritti“ vse drugo premaguje, naj ubožec trpi potem, kolikor koli mu naložijo. Žalostno je na to stran, da več tisoč Slovencev mora enako osodo deliti v svoji onemoglosti, ker nimajo dosedaj nobenega glasu v starešinstvu. Italijanom ali prav za prav našim Lahom (Furlanom) se uklanjajo celó veliki nemški bogatini in so rajši sami brez vsake veljave, kakor da bi s pomočjo Slovencev tudi oni o koristi mesta določevali. Nemcem, to je nekim velikim obrtnikom nemškega rodú, večinoma slovenski žulj po tovarnah bogastvo kopiči; povračajo pa Slovincem s tem, da delavce tujčijo, vasi blizu tovarn posrednje iznarodujejo in sami nam nasprotno politiko kažejo. Sicer pa je osoda slovenska vseh pokrajinah v tem oziru do slej kolikor toliko enaka — slabo tolažilo za naše razmere!

4. dne novembra je bila na tukajšnji kmetijski šoli (na slovenskem oddelku) preskušnja, katera je tudi to pot pokazala, da je vodstvo in učiteljstvo njeno v pravih rokah. Rodoljubi imajo nad to šolo največe veselje, ker vidijo, da vsaj tu se nam vzgojuje v gmotnem pogledu boljša bodočnost. Preskušnja je bila v novih prostorih krasno zidanega poslopja, ki tudi s slovenskim napisom na čelu dokazuje, da je tu poduk izključno v slovenskem jeziku. Ta pa je tudi edini zavod v Gorici, kjer ima slovenščina svojo veljavo, kakor bi jo imela imeti po vseh učnih zavodih. Kdor pride s Kranjskega v Gorico, naj ne zamudi obiskat slovenskega oddelka kmetijske šole.

V Logu nad Bovcem se je starešinstvo uže udalo, da sprejme groše nemškega „Schulvereina“ za nemško šolo. Vsa soška dolina nima več kot 39 vpisanih nemških uradnikov, in „Schulverein“ hoče tu celó na enem kraju, v priprosti občini svojo „defensivo“ (???) kazati! Kje je še sleparija domá?

Izpod Gorjancev 19. nov. — Drage „Novice“! Več časa je minulo, odkar se nisem oglasil, ker se mi ni zdelo ravno potrebno; danes pa pišem, ker zdi se mi čudno in prečudno, kar se je godilo v zadnjem občnem zboru kmetijske družbe.

Bral sem, da je potovalni učitelj dokazoval potrebo in korist lastnega samo kmetijskega časnika za kmetijsko družbo. Ne poznam g. Kramerja, tedaj ne vem, ali je narodnjak ali kaj družega, da je pa s tem predlogom in utemeljevanjem njegovim kmetovalcem in tudi narodu našem prav slabo vstregel, to pa previdim koj, in le čudim se, da se je sploh kdo našel, podpirati tako nespamet.

Zdaj pa še vedenje Kramerjevo nasproti glavnemu odboru in nasproti očetu Bleiweisu! jaz in prijatelji moji smo kar strmeli slišati kaj tacega.

Bil sem danes v mestu in v uradnji, govorila sva s starim znancem o tej dogodbi. Ta mi pravi: Verjemi mi, to je Dežmanova zalega, vsaj ni mogoče, da bi rodoljub prišel na tako hudobno misel, narodnim „Novicam“ spodkopavati kmetijsko polje in s tem odtegovati kmetom zdrav političen poduk, ko po pravici vsak hoče vedeti, kaj se godi po svetu. In, sklepa moj prijatelj, ako bi še mogel dvomiti, katera kukavica zlegla je ono jajce, beri zadnjo številko Dežmanovega lista, kako ploska temu sklepu, češ: „še leto ni minulo od smrti Bleiweisove in pod klop se mečejo vsa njegova dela in celó „Novice“, s katerimi je naračun c. k. kmetijske družbe agitiral med kmeti, položili so ad acta“, in hinavsko sklepa: